

Al še nekaj družega nas je napotilo na spis teh vrstic, in to so one besede, s katerimi sklepa prof. Marn življenjepis Hitzingerjev, in katere britko morajo presuniti srce vsacega domoljuba, tako-le se glaseče:

„Milo, premilo pa se mi je storilo, kedar sem popotnik na tolikanj slovečega moža grobu tihotnem v Postojni, kjer črne ga zemlje pokriva odeja, medleti videl le neko grmičevje — brez vsakaterrega, dostojnega spominka. Sicer si je Peter Hitzinger v spisih svojih dokaj slaven spominek postavil sam; vendar — narod, kateri slavnih mož svojih ne slavi, da se mu rodijo, vreden ni. — Zdi se mi toraj, da prvo skrb ima pač Postojna, drugo Tržič, tretjo Matica slovenska, četrto narod slovenski sploh, da vrli farman in dekan, sloveči rojak, marljivi pisatelj, domoljubni učenjak ne ostane brez poslavljenja narodnega, brez dostojnega vnanjega spominka!“

V svesti smo si, da, ko pridejo te vrstice na svetlo, začne se tudi nabera doneskov za spominek na grobu Hitzingerjevem, in da v 4 tednih jih nabere mo toliko, da narod naš dostojno spolni dolžnost svojo. „Matica“ naša naj osnuje iz odbora svojega odsek, ki to stvar vzame v svoje roke in jo brzo izvrši. Da pa kdo začne, naj bode meni, prijatelju in častitelju rajnega, dovoljeno v ta namen donesti 10 gold. z dostavkom, da rad sprejemam doneske od družih prijateljev Hitzingerjevih, pa jih potem izročim Matičnemu odseku, kedar se ustanovi.

Dr. Jan. Bleiweis.

* *Dejanski nauki o kopitnem podkovstvu s podobami.* V angličanskem jeziku spisal William Miles, Esq. Z novčno podporo ces. kr. poljedelskega ministerstva na svét dala Kranjska deželna komisija za konjstvo. V Ljubljani. Založila Kranjska deželna komisija za konjstvo.

Tako je ime drobni knjižici s 40 stranmi, ki že sama v programu pravi, naj kovač ne išče v njej nič „družih pristavkov o zdravju konjskega kopita itd.“ Knjižica ta tedaj ima le vzore (ideale) zdravih kopit pred očmi in ne gleda na ogromno število napačno vstvarjenih in pa takih, ki so pokvarjeni po boleznih, a še več: Miles je spisal jo le za kovanje kónj Angležkih lordov, ki se sprehajajo po tratah, ne pa za take naše konje, ki morajo tudi po slabih cestah in grdih tlakih težo prepeljavati. Po vsem je očitno, da ta knjižica, za razmere lahkkih Angležkih konj hvale vredna, ne more zadostovati potrebam umnega podkovstva naših kónj, na katere Anglež Miles ni mislil pri spisu svojih „dejanskih nauk“. Ker si kovačev nikakor ne moremo misliti v dve vrsti razdeljenih: enih tacih, ki kujejo samo naravna in zdrava kopita, — družih pa po boleznih pohabljenih, tedaj ne vidimo v tej knjižici one koristi, ki jo je videla sl. komisija za konjstvo v njej, ko jo je dala prevoditi v naš jezik.

* *Kratki nauki za sadjerejo.* Po lastnih skušnjah in najboljših virih spisal Dragotin Ferdinand Ripšel. Na svetlo dal in slovenskim kmetom v prid namenil Ludevik vitez Gutmannsthal-Benvenutti. V Ljubljani jo prodaja bukvar J. Lercher po 10 kr.

To je že 5. iztisek koristne in s podobami razjasnjene knjižice, ki jo je v domačem jeziku spisal gosp. Ripšel in na svoje stroške na svetlo dal gosp. vitez Gutmannsthal. Da je ž njo kmetom našim dobro vstreženo, kaže to, da je že 4000 iztiskov med ljudstvo prišlo in je ravnokar izdanih zopet 1000. Naj bi naši kmetje vsi, ki je še nimajo in dobrega poduka želijo, segli po njej, pa tudi naše ljudske šole, za katere je po vsem jako pripravna.

Mnogovrstne novice.

* *Že so tudi naši prazniki liberaluhom hud trn v peti!* Dunajska kupčijska zbornica je bojé po pozivu ministra Stremajerja predlagala ministerstvu, naj se odpravijo prazniki katoliški, češ, da ž njimi ljudje preveč časa za delo zgubijo. No, naših 15 do 16 praznikov jim je na poti, — 29 praznikov Grške cerkve in pa 13 judovskih pa liberalcem ne dela nobenega napotka!

Naši dopisi.

Iz Istre 16. dec. — Istra je imela letos na vsem dobro letino, a najboljšo na vinu. Stari ljudje govore, da kar je desetina pala, ni bilo tako dobre vinske letine; samo po dolini na zapadni strani Učke jo je spomladi burja pobrala. Vina je mnogo, a malo kupcev; črnega še pobirajo za Trst in druga primorska mesta špud — 52 bokalov — najboljšega terana po 14 gold.; v trgatvi so gostilničarji belega plačevali po 9 gold., zdaj jim ga že kmetje ponujajo po 8 gld., pa ga še nočejo, ker Italijani železničarji nečejo piti belega. Na Kranjsko se ga je letos kaj malo izvozilo. Korun nam gnjije, tudi zelje, ko je bilo prerano posajeno, je na zelnikih gnjilo; tudi goveje in prašče bolezi imamo mnogo, tako da ne smejo goveda iz notranje Istre v primorska mesta. Naša železnica se po malo dela. Ki davajo delavcem hrano, se toževajo, da ti radi zginejo brez plačati, delavci se toževajo na nastojnike, da ne dobivajo prave dneve, a nastojniki se toževajo na merčine (ingenire), da njim pravo ne merijo; tudi smrtnih nesreč se je že mnogo zgodilo, ali več del po nemarščini ali pijanosti.

— (Strelci naj gledajo, kam streljajo.) Nekemu kmetu v vasi K. tukaj v Istri so hojevale sosedove goske na njivo v napol zrelo žito, ta se jezi, se krega, kolne po navadi in straši soseda, da mu bo goske postreljal. Neki dan pride ta mož eno malo vinjen (napit) iz Pazina, zapazi, da se njegovo žito giblje, zgrabi puško, ter strelj, in nastrelj svojega tri leta starega vnuka, ki se je v žitu igral v belej srajčici, tako da je za nekoliko tednov moral umreti.

V Železnikih 11. dec. (*Strašna nesreča; zima; bolezn, pa še nekaj družega za drugi pot.*) Že zdavnej niso prestali nekateri tukajšnji posestniki in stanovniki tacega strahu in nevarnosti, kot danes med 1. in 2. popoldansko uro. Večina hiš v zgornjih Železnikih je namreč razvrstena tik ob podnožji strme gore, katere vrhovi zastoje po večem iz navpičnih pečin. Večkrat je sicer že kdo omenil nevarnosti, katera zaradi tega proti ondi stanujočim; al resno dozda menda na to ni nihče mislil; — današnji dan pa je pokazal, da v prihodnje ljudje tam gori okrog ne bodo nikoli ravno lahko dihal brez skrbi. Odtrgala se je namreč o zgoraj navedenem času na višavi s strašanskim hrušom hiši enaka pečina, prekucnila se navzdol, pri protijoči veliki nesreči pa se vendar še k večji sreči prec pri drugem ali tretjem odskoku (kakor je to dobro videl ravno po Smoljevski grápi prišedši hribovec) razletela na več komadov, ki so pa še vedno s toliko silo, močjo in ropotom vihrali in odskakovali na vzdol, da so se bližnje hiše tresle v svojih podslombah, in so ljudje v pláhu in trepetu mislili, da bo vsega konec. (Slišali smo praviti o nekem vojaku-odpuščencu, ki se navadno ne boji tudi hude reči, da je sam djal, da ni še nikdar tako iz dna srca molil, ko oni trenutek; kajti mislil je, da v hipu pokopan bo pod zidine domače hiše). K sreči ležijo ravno za vsemi pod hribom stoječimi hišami debeli sneženi plazovi, kar je iz hriba valijoče in skaka-